

Załącznik nr 3

dr Dariusz Szkutnik

AUTOREFERAT

OPIS DOROBKU I OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH

Rzeszów 2025

Autoreferat

1. Imię i nazwisko: **Dariusz Szkutnik**

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej (Folder nr 3)

Doktor nauk humanistycznych w zakresie filozofii, rozprawa doktorska pt. *Entelechia in actu. Hansa Driescha filozofia świata organicznego*, napisana pod kierunkiem prof. Józefa Stuchlińskiego, Instytut Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego 2013.

Magister filozofii, praca magisterska pt. *Agresja. Ujęcie Konrada Lorenza oraz Ericha Fromma*, napisana pod kierunkiem prof. Zdzisławy Piątek, Instytut Filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego 2007.

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych (Folder nr 4)

Od 2020 r. do 2024 r. – Dział Repozytorium i Pozycjonowania Wydawnictw KUL. Podległość organizacyjna: Prorektor ds. Nauki.

Od 2023 r. – zatrudniony na stanowisku adiunkta w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Rzeszowskiego.

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.).
Omówienie to winno dotyczyć merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnięć, jak i w sposób precyzyjny określać indywidualny wkład w ich powstanie, w przypadku, gdy dane osiągnięcie jest dziełem współautorskim, z uwzględnieniem możliwości wskazywania dorobku z okresu całej kariery zawodowej.

Tytuł monografii: *Vis essentialis i entelechia. C.F Wolffa oraz H.E. Driescha parametryczny wymiar świata organicznego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego 2024, ss. 214.

Oryginalność przedstawionej do oceny pracy polega na tym, że jest to pierwsze zestawienie dwóch fundamentalnych kategorii rozwojowych w badaniach prowadzonych w obszarze embriologii przez C.F. Wolffa oraz H.E. Driescha¹. Ukazuje ono centralne pojęcia w ich badaniach, tj. *vis essentialis* i *entelechie*, kategorie, które były stopniowo przez nich rozwijane, i które zostały ostatecznie włączone do analiz przyrodniczych jako próba wyjaśnienia konkretnych zjawisk empirycznych przebiegającej dynamiki zmian ilościowych i jakościowych. W tym sensie przedstawione przeze mnie postępowanie badawcze Wolffa i Driescha, odnoszące się do ich strategii badawczej wyprowadzania czynników przyczynowych oraz przypisywanych im właściwości, ukazuje, że daje się je określić parametrami przyrodniczymi. Zostały one wprowadzone do rozwoju w oparciu o podobną metodologię badawczą w obrębie wyjaśniania epigenezy i miały być odpowiedzialne za wyjaśnianie i uzasadnianie przebiegu rozwoju odmiennych organizmów zwierzęcych oraz związanych z nimi przemianami w zakresie epigenetycznego rozwoju biologicznego. W związku z tym wykazałem, że zamiarem badawczym Wolffa w obszarze organogenezy oraz Driescha w obszarze regeneracji (regulacji) była próba wypracowania stałych czynników w działaniu, które wyjaśniałyby przebieg zachodzących w organizmach żywych poszczególnych zjawisk biologicznych. Wielopłaszczyznowe ukazanie podejmowanych przez nich badań eksponuje, że zakres obu fundamentalnych pojęć był przez nich rozumiany analogicznie do kategorii stosowanych w fizyce i chemii – nauk, które operują wielkościami mierzalnymi. W fizyce np. siła, masa, energia itp. to konkretne wielkości w stosunku do określonych zjawisk fizycznych, które są ściśle mierzalne oraz w konkretnych warunkach mogą być w pełni przewidywalne.

Obok głównego wątku moich badań, czyli stopniowego ukazywania parametrycznej wizji świata organicznego przez Wolffa i Driescha, zaprezentowałem ogólne ramy problematyki panującego sporu w XVIII i XIX w., dotyczącego wyjaśniania swoistości zjawisk biologicznych. Z jednej strony skupionego wokół założeniowego i obserwacyjnego kontekstu teorii preformacji, z drugiej strony nieprzystającego do niej w żadnym wymiarze dynamicznego charakteru przebiegu epigenezy.

Pomimo pewnej odmienności badań Wolffa i Driescha w odniesieniu do weryfikacji podstaw empirycznych zjawisk organicznych, wynikającej z postępu naukowego oraz specyfiki dwóch różnych epok, obaj wskazywali podobnie, że procesy związane z osobliwością życia przebiegają w oparciu o podstawowe cechy epigenezy oraz hierarchiczny charakter zmian

¹ Moja ocena została potwierdzona przez recenzentów wydawniczych książki, których opinie znajdują się na tylnej stronie okładki.

jakościowych. Dla ich wyjaśnienia konieczne było dowiedzenie parametru przyrodniczego w działaniu. Pomimo ich wielkich wysiłków postulowane kategorie rozwojowe *vis essentialis* i *entelechia* okazały się problematyczne zarówno w kontekście adekwatnego ujęcia rozwoju biologicznego w zakresie badanych organizmów, jak i metodologii współczesnej.

O odrębności i nowatorskości badań w odniesieniu do pracy doktorskiej

W pracy doktorskiej pt. *Entelechia in actu. Hansa Driescha filozofia świata organicznego* podjąłem się rekonstrukcji badań Hansa Driescha w zakresie filozofii świata organicznego oraz ukazania, w jego przypadku, inspirowania nauki przez metafizykę. Skupiłem się na podstawach metafizycznych entelechii oraz możliwych sposobach jej działania m.in. w oparciu o zasadę zachowania energii w organizmach żywych.

Monografia pt. *Vis essentialis i entelechia. C.F Wolffa oraz H.E. Driescha parametryczny wymiar świata organicznego* odwraca jednak perspektywę badawczą przyjętą w doktoracie, i wskazuje na parametryczną rolę entelechii, którą Driesch wypracowywał w ramach mechanistycznego wymiaru badań, opierając się na redukcjonizmie fizykochemicznym. Pomimo tego wcześniejsze ustalenia zawarte w rozprawie doktorskiej stały się dla mnie punktem wyjścia do pogłębionych badań nad filozofią morfogenezy oraz do ugruntowania szeroko osadzonej parametrycznej wizji Driescha w kontekście badanych organizmów zwierzęcych. W związku z powyższym w książce zaprezentowanej jako główne osiągnięcie naukowe wykorzystałem wybrane ustalenia z pracy doktorskiej do rozwinięcia nowych ujęć badawczych przyczynowej wizji morfogenezy. Umożliwiło mi to porównanie kluczowych elementów naukowego stanowiska Driescha z elementami postępowania naukowego Wolffa. Całość została poddana próbie osadzenia w kontekście metodologii współczesnej. W związku z tym w monografii skupiłem się wyłącznie na pierwszej fazie badań Driescha, w której wyraźnie zarysował się naukowy sposób precyzowania parametru przyrodniczego w obszarze regeneracji i regulacji organicznych.

Uwzględniając kontekst badań Driescha i Wolffa, w książce przyjąłem zdecydowanie szersze ujęcie badawcze oraz nową perspektywę analityczną. Umożliwiło mi to skontrastowanie oraz porównanie fundamentalnych kategorii: *vis essentialis* i *entelechii*, rozwijanych przez dwóch wybitnych embriologów przełomu wieków.

Tego typu podejście jest rezultatem mojego stopniowego rozwoju naukowego oraz zaangażowania w coraz szersze i bardziej pogłębione perspektywy badawcze, które znalazły wyraz w zaprezentowanym głównym osiągnięciu naukowym.

Całość moich badań wyraża poniższy opis poruszanej problematyki w poszczególnych rozdziałach monografii.

Rozdział I. Założenia wyjściowe Caspara Friedricha Wolffa oraz Hansa Driescha ukierunkowane na odkrywanie epigenetycznych swoistości rozwojowych

W rozdziale pierwszym ukazałem wyjściową strategię badawczą Wolffa i Driescha, która wyraża się w ich podstawach metodologicznych konkretnych założeń oraz danych empirycznych w obrębie zjawisk embriologicznych. W tym zakresie zaprezentowałem m.in. poszczególne podstawy filozoficzne i historyczne wywierające mniejszy lub większy wpływ na stanowisko Wolffa oraz Driescha. W czasie omawiania wyjściowych założeń metodologicznych wyraźnie wyeksponowałem ogólny kontekst mechanistyczny, który przejawia się także w różnych częściach moich dalszych analiz. To jeden z ważniejszych aspektów badań Wolffa i Driescha, który był przez nich kontrastowany oraz w różnych fazach krytycznie oceniany podczas prób precyzowania uniwersalnych przyczyn odnoszących się do wyjaśniania rozwoju zjawisk epigenetycznych. Sama świadomość uczonych złożoności zmian epigenetycznych, których podstawy wyjaśniające wynikają z ich konkretnej strategii badawczej, ujawnia problematyczne kwestie sporne odnośnie do zderzenia się osobliwych zjawisk rozwojowych, cechujących procesy związane z życiem oraz organizacją biologiczną, z podstawami mechanistycznymi. Zarówno Wolff, jak i ostatecznie Driesch, podważają zasadność oraz adekwatność mechanistycznych podstaw w zakresie postulowanego parametru przyrodniczego w działaniu w toku interpretowania poszczególnych sekwencji zdarzeń oraz zmian w czasie biologicznego rozwoju epigenetycznego. Przy tym należy wyraźnie zaznaczyć, że to właśnie pierwotnie przez Driescha w samym kontekście badań mechanistycznych ówczesnego redukcjonizmu fizyko-chemicznego były podejmowane próby dowiedzenia fizycznego parametru przyrodniczego, oddziałującego na podstawy badanych zjawisk rozwoju morfogenetycznego.

Rozdział II. Empiryczne dane obserwacyjno-eksperymentalne w badaniach epigenetycznych Caspara Friedricha Wolffa oraz Hansa Driescha

W rozdziale II ukazałem szczegółowo, wręcz w sposób detaliczny, opisy dostrzeganych zjawisk rozwoju epigenetycznego przez Wolffa oraz charakter i sens przeprowadzanych eksperymentów biologicznych przez Driescha. W tym zakresie można mówić o zderzeniu się obserwacji biologicznej z metodą eksperymentalną, która bezpośrednio wynikała z postępu

oraz rozwoju technik badawczych na obszarze embriologii. W ten sposób wykazałem, że bezpośrednie opisy widzianego naocznie rozwoju poszczególnych struktur organizmu przez Wolffa oraz szerszy zakres badań eksperymentalnych Driescha stanowią dwie kluczowe fazy w rozwoju embriologii i biologii rozwoju. Wolff m.in. na podstawie obserwacji rozwoju jaja kurzego podawał w wątpliwość, a ostatecznie odrzucił teorię preformacji i ustalił podstawy rozwoju epigenetycznego oraz samej epigenezy. Driesch z kolei, wykorzystując nowoczesne jak na owe czasy metody eksperymentalne, których ogólna podstawa metodologiczna została przejęta od W. Roux, rozszerzył badania o zrozumienie wewnętrznych mechanizmów regulacyjnych, których poznanie było kluczowe dla dalszego rozwoju nauk biologicznych. Różnice w podejściu do danych empirycznych przez Wolffa i Driescha ukazują z jednej strony, jak zmieniała się nauka o rozwoju na przestrzeni wieków, przechodząc od prostych, ale szczegółowych obserwacji do bardziej kompleksowych badań eksperymentalnych. Z drugiej strony pokazują, że odmienne podejście Wolffa i Driescha do zgromadzonego materiału biologicznego wygenerowało podobny schemat postępowania metodologicznego w zakresie próby precyzowania parametru przyrodniczego *in actu*. Sam poziom empiryczny ich badań dopełniał założeniową warstwę analiz oraz prowokował fundamentalne pytania o granice i rolę samego mechanicyzmu w kontekście istoty życia w ogóle oraz jego wyjątkowości.

Wartość moich analiz w tej części pracy jest ważna, ponieważ nie tylko wyraźnie ukazuje cechy rozwoju postrzeganych obserwacyjnie danych biologicznych w XVIII i XIX w., które miały niekwestionowany wpływ na rozumienie narzucających się swoistości wśród badanych zjawisk w poszczególnych epokach, lecz także stanowi potwierdzenie precyzowanych przez obu uczonych założeń w badaniu świata przyrody ożywionej.

Faktem jest również, że stopniowe odrywanie się od empirii, szczególnie widoczne w badaniach Driescha, zaprowadziło go ostatecznie w rejony spekulatywnej metafizyki, w ramach której precyzował niekwantatywne cechy dla *entelechii*. Z kolei rozszerzenie przez Wolffa samego działania *vis essentialis* na zjawiska teratologiczne, które w tamtym czasie były trudne do wyjaśnienia, spowodowało akcydentalne włączenie przez niego do swoich badań wyjaśnień witalistycznych. Zasadność podejścia Wolffa w tym zakresie można usprawiedliwiać ówczesnym stanem wiedzy, co bezpośrednio wpływało na jego bezradność poznawczą. W XVIII w. bowiem niektóre zjawiska były trudne do wyjaśnienia, ponieważ brakowało odpowiednich narzędzi badawczych i teoretycznych do zrozumienia ich przyczyn. Chodzi głównie o to, że Wolff był na tyle przekonany o zasadności działania swojego czynnika przyczynowego, że odważył się go stosować do wyjaśniania nawet najbardziej skomplikowanych i niepoznanych zjawisk. W związku z powyższym zarówno w przypadku

Wolffa, jak i Driescha, uwzględniając poszczególne aspekty ich działań poznawczych w zakresie wyprowadzania kategorii przyczynowych w działaniu, można mówić o swoistym operowaniu przez nich w różnych momentach badań morfogenetycznych kategoriami *vis essentialis* i *entelechii* na granicy wydolności poznawczej ówczesnej nauki, która w dużej mierze oparta była na podstawach materialistyczno-mechanistycznych.

Rozdział III. *Vis essentialis* i entelechia. Morfogenetyczny wymiar przyczynowości organicznej

W rozdziale III ukazałem metodologiczne podstawy badań Wolffa i Driescha, które pozwalają utożsamić ich strategię, rozpatrywaną w poszczególnych wymiarach ich analiz, jako zmierzającą do ugruntowania parametrów przyrodniczych na obszarze embriologii. W tym sensie szczegółowo przeanalizowałem sposób przyczynowego rozumienia obu kategorii oraz ich odpowiedzialność za możliwość inicjowania określonych skutków w zakresie różnych klas zjawisk morfogenetycznych. Zarówno Wolff, jak i Driesch traktowali swoje kategorie przyczynowe jako czynniki, które miały ostatecznie, oprócz wyjaśniania konkretnych zjawisk biologicznych (Wolff – organogeneza, Driesch – regeneracja i regulacja), definiować specyfikę życia w ogóle. Cały kontekst tych badań, w których także przedstawiłem, w zarysie ogólnym, inne możliwości wyjaśniające w postaci konkurencyjnych propozycji ówczesnych uczonych, wyraźnie ukazuje, że w rozwoju biologicznym nie ma miejsca dla teorii preformacji, a wyjaśnianie mechanistyczne może pełnić określoną rolę w zakresie pewnej tylko grupy zjawisk biologicznych. W tym świetle pełne zrozumienie właściwości *entelechii* oraz *vis essentialis* wymagało przypisania tym kategoriom określonych cech, adekwatnych do wyjaśniania zjawisk biologicznych oraz przejawów życia w ogóle. Innymi słowy, z całokształtu materiału źródłowego Wolffa i Driescha wyeksponowałem ich zmagania co do ich sposobu oraz próby parametrycznego ujęcia rzeczywistości organicznej wyprowadzania poszczególnych kategorii przyrodniczych oraz przypisywanej im roli na obszarze embriologii. W przypadku Wolffa wskazałem na zasadniczą nieredukowalność postulowanego parametru przyrodniczego do innych czynników przyczynowych proponowanych w XVIII w. Z kolei u Driescha również przedstawiłem jego krytyczną weryfikację czynników i bodźców fizyko-chemicznych uważanych pierwotnie przez niego za mające potencjalną wartość do wypracowywania właściwego parametru przyrodniczego na obszarze badanych klas zjawisk morfogenetycznych. W tym sensie działanie adekwatnego parametru przyrodniczego w zamyśle Driescha miało m.in. wynikać z fizyko-chemicznych podstaw organizacji życia biologicznego. O takiej możliwości był on mocno przekonany w pierwszej fazie swoich badań

mechanistycznych. Na kanwie tej złożonej problematyki ukazałem próby metodologiczne Wolffa i Driescha w ich podejściach do rozwoju biologicznego w zakresie poszczególnych zjawisk rozwojowych.

Rozdział IV. Współczesna analiza metodologiczna naukowych aspektów badań biologicznych Caspara Friedricha Wolffa oraz Hansa Driescha

W rozdziale IV podjąłem próbę osadzenia badań naukowych Wolffa oraz Driescha w zakresie morfogenezy w kontekście metodologii współczesnej. Swoją analizą objąłem ich działania, które dało się sklasyfikować jako naukowe. Oryginalność mojego podejścia podkreśla fakt, że dotychczas tego typu zadanie nie zostało w pełni zrealizowane. Chodzi o to, że ani procedura badawcza Wolffa, ani Driescha nie została poddana próbie osadzenia jej na gruncie metodologii współczesnej zarówno osobno, jak i razem. W związku z powyższym dokonałem identyfikacji odpowiednich struktur metodologicznych Wolffa i Driescha, które w pewnym stopniu są ze sobą zgodne oraz odpowiadają założeniom metodologii współczesnej. Czynności te odnosiły się do odkrycia i wyjaśnienia nieznanych właściwości żywych organizmów, w których fundamentalną rolę miały odgrywać postulowane czynniki przyczynowe w toku rozwoju i regulacji zachodzącej w poszczególnych organizmach zwierzęcych.

4.1. Omówienie dorobku z zakresu całej kariery zawodowej

Na mój dorobek naukowy składają się publikacje krajowe i zagraniczne. Opublikowałem łącznie 30 artykułów naukowych (2 zostały przyjęte do druku), 2 rozdziały w recenzowanych monografiach oraz 4 artykuły recenzyjne. Tematyka artykułów dotyczy m. in. spuścizny Hansa Driescha, wybitnego niemieckiego embriologa eksperymentalnego i filozofa. Warto podkreślić, że postać ta, mimo swojego znaczenia w historii nauki, nie została dotąd wystarczająco opracowana w polskiej literaturze naukowej. Z tego powodu poświęciłem wiele lat na zgłębianie jego dorobku, koncentrując się nie tylko na jego osiągnięciach naukowych i filozoficznych, lecz także na analizie jego metodologii badawczej.

Pozostałe moje prace dotyczą w różnym stopniu rozwijanej kategorii informacji, jej relacji do materii i energii, dotyczą także innych kwestii filozoficznych. Jestem także autorem artykułów recenzyjnych poszczególnych książek.

O ewolucja badań nad spuścizną Hansa Driescha

W artykułach dotyczących badań Driescha uwzględniałem w różnym stopniu poszczególne wątki badań składających się na całość jego systemu w zakresie filozofii świata organicznego. Pewną podstawę do dalszych badań stanowiły tutaj przeprowadzone przez niego eksperymenty biologiczne na jeżowcu morskim, które ostatecznie uświadomiły mu konieczność odnalezienia przyczynowego czynnika integrującego zjawiska w zakresie uszkodzanych struktur organizmu. Sposób, w jaki rozumiał i wyjaśniał te zjawiska, był sukcesywnie analizowany w moich pracach. Kwestie te koncentrowały się głównie wokół przyczynowości mechanistycznej oraz metafizycznej w kontekście wyjaśniania swoistości rozwoju biologicznego. W oparciu o te dwa wymiary Driesch dokonał rozróżnienia między teleologią statyczną a teleologią dynamiczną jako różnymi poziomami analizy. Ostatecznie połączył oba wymiary w wyjaśnianiu jakościowo przebiegającej dynamiki zjawisk morfogenetycznych.

Dlatego też moje badania naukowe stopniowo analizowały w poszczególnych pracach balans poznawczy Driescha pomiędzy teleologią statyczną, opartą na podstawach fizyko-chemicznych, a teleologią dynamiczną, rozwijaną przez niego w ramach przyczynowości metafizycznej. Wyraźnie sformułowane Driescha w późniejszym czasie stanowisko witalistyczne koncentrowało się na metafizycznym charakterze entelechii, której celowe działanie pozostawało w zasięgu teleologii dynamicznej. Na tym obszarze ukazywałem m.in. metodologiczne sedno mechanizmu Driescha godzenia oddziaływania entelechii w odniesieniu do fizyko-chemicznych podstaw materialistycznych. W tym sensie działanie entelechii jako niekwantytatywnego czynnika metafizycznego oraz jej podstawowej cechy ontologicznej miało polegać na czasowym zawieszaniu przepływu energii względem cząsteczek materii w poszczególnych organizmach, w oparciu o prawa fizyki.

Kwestią oczywistą jest, że analizy uczonego w tym zakresie z dzisiejszej perspektywy mają jedynie wartość historyczną. Moje badania odzwierciedlają wielowymiarowe ujęcie jego stanowiska, które było ściśle osadzone w historycznym kontekście szkoły „Entwicklungsmechanik” i wynikające z jego badań mechanistycznych. W związku z tym publikowane przeze mnie artykuły koncentrują się na różnych aspektach tej problematyki, ukazując stopniowy rozwój i ewolucję jego myśli – od analizy podstaw eksperymentalnych, przez koncepcję przyczynowości, aż po filozoficzne konsekwencje witalizmu.

Artykuły dotyczące kategorii informacji

W innym aspekcie moje badania koncentrują się na analizie przyczynowej roli informacji w rozwoju wydarzeń. W tym kontekście analizowałem również intuicje badawcze Hansa Driescha, a w mniejszym stopniu Arystotelesa, w odniesieniu do współczesnego rozumienia kategorii informacji. Z tego punktu widzenia analizowałem, w jakim stopniu klasyczne ujęcia przyczynowości, takie jak forma substancjalna i entelechia, mogą być reinterpretowane w świetle współczesnych badań dotyczących regulacji organicznych.

Entelechia w rozumieniu Driescha oraz współczesne rozumienie informacji wyrażają szczególną rolę sterującą w procesach rozwoju organizmów. W przypadku regeneracji organicznych powyższe pojęcia były i są utożsamiane z nośnikami danych oraz aktywnymi czynnikami kształtującymi i organizującymi systemy biologiczne. Współcześnie w tym sensie procesy, takie jak rozwój embrionalny, różnicowanie komórek czy odnawianie poszczególnych struktur organizmu, są kierowane przez złożone systemy informacyjne, które regulują ekspresję genów, sygnalizację komórkową i interakcje między nimi itd. W związku z tym moje prace z tego okresu dotyczyły próby wyodrębnienia, na ile podstawy wyjaśniania w zakresie integracji i regeneracji organicznej Driescha mogą zostać odniesione i wykorzystane do współczesnych badań morfogenetycznych. Z czasem moje dociekania doprowadziły mnie do złożonego problemu oraz próby ujęcia informacji strukturalnej, sterującej powstawaniem określonych obszarów biologicznych. Problem ten jest niezwykle istotny i wymaga dalszych prac nad mechanizmami regulacyjnymi, przebiegającymi w żywych organizmach.

W związku z powyższym początkowo byłem zainspirowany badaniami Driescha w zakresie przyczynowości organicznej. Następnie do swoich badań włączyłem kategorię informacji, którą rozwijałem we współpracy z krajowymi i zagranicznymi uczonymi, na różnych poziomach ogólności. Była ona traktowana w działaniu, obok materii i energii, jako kluczowy element rzeczywistości przyrodniczej.

Zróżnicowanie i szeroki zakres moich badań

Inne moje teksty mają charakter różnych ujęć tematyki biologicznej oraz filozoficznej. W tym zakresie podejmowałem m.in. kwestie badawcze niemieckiego filozofa i psychologa Ericha Fromma oraz analizowałem stanowiska badawcze uczonych zrzeszonych w szkole „Entwicklungsmechanik”.

W kontekście pierwszego zakresu badawczego podejmowałem ogólne kwestie z zakresu wolności, męstwa, cierpienia itd.

W moich artykułach pojawia się także tematyka rozwoju całościowego i funkcjonowania roślin. W tym zakresie, wraz ze współautorem, podejmowaliśmy próby zestawiania wybranych ujęć filozofii Arystotelesa oraz kontekstu duszy wegetatywnej ze współczesną tematyką ich rozwoju i funkcjonowania w złożonej rzeczywistości przyrodniczej

Inny zakres tematyczny badań prowadzonych ze współautorem dotyczy skontrastowania procesów kształtowania narządów ciała organicznego (organogeneza) z narzędziami technicznymi, które stanowią przekształconą strukturę materiału mineralnego. Narzędzia te służą do przewyższania barier fizycznych, które utrudniają realizację określonej tendencji organizmu. W tym kontekście pojęcie technicznego działania narzędziowego należy ograniczyć do wytwarzania narzędzi poza procesem embriogenezy oraz ich późniejszego wykorzystania w celu osiągnięcia określonych rezultatów.

Artykuły recenzyjne

Jako autor opublikowałem 4 artykuły recenzyjne. Tematyka recenzowanych monografii jest zróżnicowana.

Szczegółowy wykaz publikacji zawiera **załącznik nr 4 Wykaz osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny**

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

W ramach mojej działalności naukowej systematycznie i etapowo doskonaliłem swoje kompetencje, współpracując z kilkoma ośrodkami i instytucjami akademickimi w Polsce oraz za granicą. W związku z faktem, że poszczególne moje aktywności rozwijały się w sposób sukcesywny, przedstawię je chronologicznie.

Etap naukowy w Krakowie

W pierwszej fazie moich badań związany byłem ze środowiskiem krakowskim, tj. Uniwersytetem Jagiellońskim oraz Wyższą Szkołą Filozoficzno-Pedagogiczną Ignatianum. W tym czasie brałem czynny udział w badaniach naukowych, podczas realizacji których przez kilka lat współpracowałem m.in. z o. prof. Piotrem Lenartowiczem SJ. Moje badania koncentrowały się ówczesnie wokół metodologii Hansa Driescha. Mówiąc ściślej, chodziło o przeanalizowanie przebiegu kierunku rozwoju myśli embriologa w kontekście

sprecyzowanego przez niego czynnika integrującego procesy morfogenetyczne oraz jego podstawowej roli w odniesieniu do obszaru eksperymentalnego. Badania te miały na celu określenie metafizycznych właściwości entelechii oraz uchwycenia momentu oderwania się embriologa od naukowych podstaw redukcjonizmu fizyko-chemicznego. Zatem w tym okresie skupiałem się na aspektach historycznych przyczynowej roli entelechii w odniesieniu do eksperymentów biologicznych w kontekście regeneracji organicznych, całościowości i celowości procesów ujmowanych przez Driescha z perspektywy metafizycznej.

Początkowo moje podejście w odniesieniu do złożonej problematyki Driescha było dość ogólne, osadzone w kontekście embriologii z przełomu XIX i XX w. Konsekwentnie jednak było poszerzane i doprecyzowane oraz zmierzało do zbadania metafizycznego aspektu entelechii w odniesieniu do organizmów rozumianych jako systemy harmonijno-ekwipotencjalne, które wyrażały ukierunkowany rozwój całościowy.

Ówczesnie brałem czynny udział w życiu naukowym Wyższej Szkoły Filozoficzno-Pedagogicznej Ignatianum w Krakowie. Uczestniczyłem w spotkaniach i seminariach naukowych organizowanych przez o. prof. Romana Darowskiego SJ. Uzyskiwane wyniki badawcze sukcesywnie publikowałem m.in. w „Rocznikach Filozoficznych Ignatianum”, „Kwartalniku Filozoficznym UJ” oraz przedstawiałem na konferencjach naukowych organizowanych przez Instytut Filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Etap naukowy w Warszawie

W środowisku warszawskim współpracowałem z Polską Akademią Nauk. W tym zakresie regularnie uczestniczyłem w spotkaniach i konferencjach naukowych organizowanych przez Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk. Pracami z zakresu filozofii przyrody kierował prof. Włodzimierz Ługowski.

W tym czasie byłem powoływany na recenzenta artykułów naukowych tematycznie przystających do mojego obszaru badań, głównie w czasopismach, tj. „Filozofia i Nauka. Studia filozoficzne i interdyscyplinarne” oraz „Dialogue and Universalism”. Cyklicznie brałem udział w konferencjach naukowych organizowanych przez IFIS PAN. Wygłaszałem referaty naukowe, które z jednej strony były dostosowane do wymogów tematycznych precyzowanych przez organizatorów poszczególnych konferencji, z drugiej strony – w miarę takiej możliwości – poruszałem problematyczne aspekty przyczynowych badań Driescha.

W tym okresie nawiązałem współpracę z fizykiem dr. Andrzejem Gecowem, z którym współpracuję do dziś. Wspólnie podejmowaliśmy kwestie dotyczące informacji ugruntowanej

przez S. Kauffmana, rozumianej jako złożone sieci. Warto dodać, że w tym czasie kategoria informacji stała się jednym z moich pobocznych obszarów zainteresowań naukowych.

Etap naukowy współpracy międzynarodowej z „Biocosmology” (do momentu inwazji Rosji na Ukrainę – 24.02.2022)

Równolegle wraz z moją aktywnością naukową w IFIS PAN nawiązałem współpracę ze stowarzyszeniem „Biocosmology”. Początkowo dotyczyła ona rozwijania niektórych wątków filozofii Arystotelesa i Driescha oraz podejmowanych prób łączenia między sobą pewnych elementów obu stanowisk, jak też odnajdywania pomiędzy nimi związków pojęciowych w odniesieniu do współczesnej problematyki przyczynowego rozumienia integracji i regeneracji organicznej.

W ramach tej aktywności nawiązałem współpracę z krajowymi i zagranicznymi uczonymi, m.in. prof. n. med. Rudolfem Klimkiem, z którym rozwijałem, w ogólnym wymiarze, sterujący charakter informacji w odniesieniu do podstaw materialno-energetycznych. W tym zakresie uczestniczyłem w międzynarodowych dyskusjach dotyczących istoty i znaczenia informacji w działaniu. Poprzez swoje opracowanie pt. *Epigenetic Phenomenology of Entirety: General Comments and Observations on Epigenetic Information*, ss. 98-111 (induced by the article on the «Challenging Integralism»), [w:] Bremer J., Khroustski K.S., Klimek R., Tadeusiewicz R., *Challenging Integralism, Aristotelian “Entelecheia, Hyle and Morphe (Form)”, and Contemporary Concepts of Information, Touching upon the Aetiological Issues of Carcinogenesis (with Reflecting Feedbacks of Beaulieu P., Bazac A., Makolkin A., Chiatti L., Tasić M, Szkutnik D.)*, „Biocosmology – Neo-Aristotelism”, 2017, vol. 7, no. 1, Winter, pp. 8-111, włączyłem się do międzynarodowej dyskusji na temat przyczynowej roli informacji. Międzynarodowe badania w tym zakresie skupiały się na różnych aspektach informacji, jednakże podstawową kwestią było wyraźne ujęcie holistycznie i dynamicznie przebiegającego rozwoju organicznego oraz cech informacji w odniesieniu do wyjaśnianych zjawisk. W samym ujęciu metodologicznym chodziło o zbadanie podstaw wyjaśniania oraz rozróżnienie pomiędzy matematycznym fizykalizmem platońskim a arystotelesowską fizyką teleologiczną i większej przydatności drugiego podejścia w badaniach świata ożywionego, szczególnie w przypadku wyjaśniania epigenezy i regeneracji organicznych. Jakkolwiek w toku współpracy podejście to było także rozciągane na szerszy aspekt wyjaśnianych zjawisk fizyko-chemicznych i biologiczno-organizacyjnych. W tych także ramach reinterpretowałem niektóre aspekty przyczynowości badawczej Driescha. W tym zakresie kontrastowałem kategorię entelechii ze współczesnym rozumieniem informacji.

W ramach szerokiej międzynarodowej dyskusji w tym okresie na kongresie *Biocosmology and Cancer Concurrently with the 14th International Symposium on Biocosmology (14ISBC), on Recognizing Teleological and Integralist Approaches in Contemporary Biology, Medicine and Health Sciences; and Reinstating Aristotle's Scientific Organicism (Entelechial Naturalism, Teleological Physics)* wygłosiłem referat pt.: *To the Theoretical Substantiation of a Dynamic Developmental Factor that Integrates Life Processes: Biocosmological Aspects*, Kraków, Sheraton Grand Hotel 13-16 lipca, 2017 r. Podczas panelowych dyskusji przeprowadziłem znaczące rozmowy z Walterem W. Koflerem, Peterem Heusserem, Aną Bazac. Nawiązałem również trwającą do dzisiaj współpracę z włoskim fizykiem Leonardo Chiattim, z którym poruszam tematykę z zakresu procesów zachodzących w organizmach żywych. Rozważamy głównie kwestie dotyczące porządku strukturalnego, który jest przestrzenny i dotyczy relacji między odrębnymi częściami zlokalizowanymi w różnych regionach przestrzennych organizmów, oraz porządku funkcjonalnego, który jest typu czasowego i dotyczy zdarzeń zachodzących w danym systemie-organizmie (np. następstwo procesów według pewnego schematu, cykle biologiczne itp.). W tym sensie analizujemy, na ile są adekwatne i w jakich granicach mogą być użyteczne historyczne kategorie przyczynowe, m.in. forma substancjalna Arystotelesa odpowiedzialna za regulacyjny porządek przestrzenno-czasowy organizmów, zarówno ten realny, jak i potencjalny, we współczesnym sensie cybernetycznym skodyfikowany jako informacja.

Etap naukowy w Lublinie

Kilka lat byłem związany z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim Jana Pawła II. W tym okresie kontynuowałem swoje badania naukowe oraz pełniłem funkcję sekretarza czterech redakcji naukowych (Zeszyty Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; Przegląd Prawno-Ekonomiczny; Studia i Analizy Nauk o Polityce; Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne). Badania naukowe miały na ogół charakter różnicowany, jednakże w dużym stopniu dotyczyły szczegółowych aspektów embriologicznych C.F. Wolffa oraz H. Driescha. Celem mojej analizy badań Wolffa było zweryfikowanie jego podstawy obserwacyjno-teoretycznej w oparciu o źródła, co pozwoliło mi ostatecznie na dogłębne zrozumienie wprowadzanych przez niego mechanizmów wyjaśniających w ramach zachodzącego rozwoju embrionalnego. Z kolei dobrze już mi znane prace Driescha analizowałem pod kątem pierwszej jego fazy badań fizyko-chemicznych w wyjaśnianiu dostrzeganych zjawisk w czasie przeprowadzanych eksperymentów biologicznych. Ostatecznie szeroko zakrojone analizy w tym zakresie doprowadziły mnie do zestawienia dwóch kategorii rozwojowych, tj. *vis*

essentialis i entelechii, postulowanych zarówno przez Wolffa, jak i Driescha. Na tej podstawie powstała monografia pt. *Vis essentialis i entelechia. C.F Wolffa oraz H.E. Driescha parametryczny wymiar świata organicznego*. W tym okresie publikowałem również artykuły naukowe oraz brałem udział w konferencjach naukowych.

Równolegle w KUL pełniłem funkcję sekretarza kilku redakcji naukowych, w których koordynowałem przebieg prac dotyczących funkcjonowania czasopism naukowych². Brałem czynny udział w organizowaniu spotkań naukowych, projektów szkoleń, konferencji itp.

W ośrodku Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne udzielałem się przy organizowaniu ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. *Fotografie w archiwach kościelnych. Zasób – opracowanie – udostępnianie*.

Na ogólnopolskiej konferencji zorganizowanej przez Wydział Filozofii KUL wygłosiłem referat pt. *O próbie ugruntowania swoistej „reguły” morfogenetycznej w toku dynamicznego rozwoju organicznego. Uwagi ogólne*.

W 2024 r. wziąłem udział w międzynarodowej konferencji organizowanej przez UMCS. Wygłosiłem referat pt. *Caspara Friedricha Wolffa oświeceniowy wkład do embriologii*.

Od 2024 r. jestem członkiem w Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, oddział w Lublinie.

Rozpoczęcie współpracy z niemieckim środowiskiem naukowym. Wstępny etap badań międzynarodowych

W 2023 r. zainicjowałem współpracę z niemieckimi uczonymi, którzy są afiliowani m.in. przy uniwersytecie w Heidelbergu. Są znawcami tematyki dotyczącej niemieckiej szkoły „Entwicklungsmechanik”, której podstawy metodologiczne ukształtowały się na przełomie XIX i XX w.

W trakcie wstępnej rozmowy ustaliliśmy, że choć istnieją opracowania dotyczące tego kierunku badawczego oraz jego głównych przedstawicieli, to nie została jeszcze zbadana i opracowana nieformalna droga ich komunikacji, związana z wypracowywaniem poszczególnych koncepcji oraz praktycznym stosowaniem metody eksperymentalnej w wyjaśnianiu specyfiki rozwoju organicznego.

Dotychczasowe ujęcia w tym zakresie pomimo tego, że w różnym stopniu ujmują najważniejsze stanowiska z tego okresu, tj. G. Borna, W. Roux, O. Hertwiga, H. Driescha, C. Herbst a itd., to nie ukazują związków i relacji badawczych pomiędzy poszczególnymi

² W pkt 6 „Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę” szczegółowo opisuję charakter wykonywanych zadań w tym zakresie.

uczonymi pracującymi zgodnie z założeniami tej szkoły. Przykładem takiej, wręcz przyjacielskiej, relacji może być współpraca między H. Drieschem a C. Herbstem, dotycząca roli „bodźców kształtujących” w procesach morfogenezy. Innym przykładem może być korespondencja prowadzona pomiędzy H. Drieschem a A. Mittaschem, która dotyczyła przyczynowości organicznej, głównie roli entelechii jako pojęcia operacyjnego używanego przez Driescha w wyjaśnianiu poszczególnych aspektów morfogenezy. Innym, zupełnie niezbadanym przykładem korespondencji H. Driescha i H. Spemanna są ich kontakty z Clarą i Viktorem Hamburgerami.

Nieformalne kontakty, jak w przypadku relacji H. Driescha i H. Spemanna z Clarą i Viktorem Hamburgerami, wpisują się w szerszy kontekst licznych zależności naukowych oraz prowadzonej w ich ramach korespondencji. Tego typu relacje wymagają odtworzenia, zbadania i skonfrontowania ze współcześnie prezentowaną metodologią w ramach szkoły „Entwicklungsmechanik”.

Centrum Studiów Ekumenicznych i Międzyreligijnych (CEIRS), Uniwersytet Babeş-Bolyai, Kluż-Napoka, Rumunia (Folder nr 2.8)

Podczas mojego stażu naukowego w Centrum Studiów Ekumenicznych i Międzyreligijnych (CEIRS) na Uniwersytecie Babeş-Bolyai w Klużu-Napoce (29 stycznia – 9 lutego 2024 r.) miałem okazję zapoznać się ze strukturą oraz funkcjonowaniem uczelni, co pozwoliło mi na lepsze zrozumienie międzynarodowego kontekstu akademickiego.

Podczas pobytu nawiązałem cenne relacje z pracownikami naukowymi oraz doktorantami, które stanowią podstawę do potencjalnej współpracy oraz projektów badawczych.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę (Folder nr 5, 6)

Moja działalność naukowa obejmowała zarówno badania, jak i działania naukowo-organizacyjne. W mniejszym stopniu dotyczyła dydaktyki, ponieważ na stanowisku badawczo-dydaktycznym zostałem zatrudniony dopiero na początku 2023 r. w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Rzeszowskiego. Wcześniej sprawowałem funkcję sekretarza czterech redakcji czasopism naukowych afiliowanych przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Od czasów zatrudnienia na UR godziłem zarówno obowiązki badacza, dydaktyka, jak i sprawowaną równolegle funkcję sekretarza redakcji. Jako dydaktyk prowadziłem następujące zajęcia:

- Instytut Filozofii, kierunek: filozofia, prowadzone przedmioty: filozofia przyrody (W., Ćw.); filozofia języka (W., Ćw.); wybrane problemy z filozofii człowieka (W.).
- Instytut Filozofii, kierunek: komunikacja międzykulturowa, prowadzone przedmioty: translatorium tekstów filozoficznych (j. angielski); podstawy kultury chrześcijańskiej (W); religia a nauka w kulturach (W., Ćw.).
- Wydział Ekonomii UR, kierunek: ekonomia, studia niestacjonarne, prowadzony przedmiot: filozofia (W.).
- Wydział Pedagogiki UR, kierunek: pedagogika, studia niestacjonarne, prowadzone przedmioty: współczesne kierunki filozofii i etyki (W.), podstawy filozofii (W.).
- Kolegium nauk medycznych, kierunek lekarski UR, prowadzone przedmioty: filozofia w medycynie (W.); humanizm w medycynie (W.).
- Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii, kierunek zdrowie publiczne, prowadzone przedmioty: filozofia człowieka.

Zostałem także zaangażowany w prowadzony projekt naukowy przez IF UR. Jednym z ostatnich realizowanych w latach 2023-2024 był projekt pt. *Etos nauczyciela*. W jego zakresie były organizowane spotkania mające na celu pogłębienie dyskusji na temat wartości w edukacji, statusu autorytetu nauczyciela itd.

W tym zakresie zostałem powołany na współredaktora ogólnego tomu, który podsumowuje poszczególne wystąpienia konferencyjne zrealizowane w toku trwania projektu.

Sekretarz redakcji naukowych w strukturach Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II (Folder 2.9)

Pełniłem funkcję sekretarza czterech redakcji czasopism naukowych, tj.: „*Zeszyty Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II*” (2020-2023), „*Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*” (2020-2024), „*Przegląd Prawno-Ekonomiczny*” (2021-2024) oraz „*Studia i Analizy Nauk o Polityce*” (2021-2023).

O ile, ogólnie mówiąc, są to czasopisma specjalistyczne, to w szerszym wymiarze pojawiały się w nich także wątki filozoficzne włączone w konkretną tematykę, którą obejmował swoim zasięgiem profil tematyczny danego periodyku. Za przykład może tutaj posłużyć poruszana w nich problematyka dotycząca ogólnego wymiaru człowieka czy personalizmu w ekonomii i polityce itp. Na tej podstawie wspierałem redakcje nie tylko w sposób *stricte*

organizacyjny, lecz także w miarę możliwości służyłem pomocą merytoryczną, wykorzystując podstawy zdobytej wiedzy filozoficznej.

We wszystkich wymienionych powyżej redakcjach zajmowałem się koordynacją procesu publikacyjnego. Wspierałem poszczególnych redaktorów naczelnych w sprawnym przeprowadzaniu procesu recenzowania zgłoszonych do druku artykułów naukowych. Byłem odpowiedzialny za wstępną weryfikację techniczną i selekcję poszczególnych tekstów, przygotowując je do dalszego procedowania pod względem stawianych wymogów edytorskich oraz w porozumieniu z redaktorami naczelnymi określałem przydatność tematyczną do profilu każdego z czasopism.

W zakres moich zadań wchodziła także szeroka współpraca z poszczególnymi środowiskami naukowymi, zarówno krajowymi, jak i zagranicznymi. W związku z tym byłem odpowiedzialny za nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z autorami oraz recenzentami, często wybitnymi przedstawicielami różnych dyscyplin naukowych reprezentowanych przez poszczególne czasopisma.

Brałem także udział w organizowanych systematycznie spotkaniach redakcyjnych, służących wyznaczaniu dalszych celów dla rozwoju poszczególnych czasopism. Byłem odpowiedzialny za przedstawianie sprawozdań ze stanu zaawansowania prac redakcyjnych, przebiegających w każdym periodyku. Uczestniczyłem w rozmowach przy powoływaniu krajowych i zagranicznych członków rady naukowej. Byłem odpowiedzialny za prowadzoną w tym zakresie oficjalną korespondencję.

Współpraca z Wydawnictwem KUL

Pozytywna weryfikacja tekstów poprzez spełnienie wysokich standardów, tzw. kryteriów *duple blind review*, odpowiednie ustosunkowanie się autorów do ewentualnych zaleceń recenzentów oraz akceptacja redaktorów naczelnych spowodowała przekierowanie moich działań na obszar współpracy z Wydawnictwem KUL. W tym zakresie do moich zadań należała koordynacja działań w ramach opracowania redakcyjnego poszczególnych tekstów naukowych, składu oraz terminowego opublikowania poszczególnych zawartości, we wszystkich redakcjach, na platformie Open Journal Systems „Czas KUL”, <https://czasopisma.kul.pl/>

Popularyzowanie i podnoszenie jakości czasopism KUL

Kolejny etap zadań realizowanych na rzecz poszczególnych czasopism – oprócz koordynacji przygotowania ich do publikacji – polegał na pracy organizacyjno-

administracyjnej, tj. sporządzania dokumentów, na podstawie których były realizowane wypłaty honorariów dla recenzentów za wykonane recenzje oraz promocja poszczególnych periodyków przez media społecznościowe. Celem działań promocyjnych było zwiększanie widoczności i upowszechnianie czasopism, tj. rozpowszechnienie ich wśród szerokiej społeczności akademickiej oraz zwiększenie globalnego zasięgu umożliwiającego dotarcie do międzynarodowej społeczności. Z czasem tego typu zabieg w czasopismach, w których pełniłem rolę sekretarza, zaczął przynosić efekty i przyczynił się do zwiększenia liczby czytelników, przez to zwiększenie ilości cytowań oraz nowych zgłoszeń artykułów nadsyłanych przez mniej lub bardziej znanych autorów zagranicznych. Całość tych działań przynosiła efekty stopniowo, tj. sukcesywne umiędzynarodowienie periodyków, wg podstawowych kryteriów wyznaczanych przez prestiżowe bazy indeksujące, tj. **Web of Science** oraz **Scopus**. W tym zakresie byłem odpowiedzialny za promowanie czasopism oraz w szerszym wymiarze byłem współodpowiedzialny za koordynowanie procesów związanych z rozwojem i podnoszeniem ich jakości. Pośrednio wiązało się to ze stopniowym wprowadzaniem poszczególnych tytułów do baz indeksujących, ostatecznie do tych najbardziej prestiżowych, tj. **Erich Plus**, **Web of Science**, **Scopus**.

W celu dostosowania się do najwyższych standardów publikacyjnych stawianych przez instytucje, które mają wpływ na ocenę periodyków, brałem czynny udział w szkoleniach i wewnętrznych rozmowach dotyczących kształtowania polityki czasopism KUL odbywających się w dziale koordynowanym przez prorektora ds. nauki KUL.

Inne działania popularyzujące naukę

W związku z faktem, że stanowisko Hansa Driescha w Polsce nie jest dobrze znane, moja praca dotycząca spuścizny embriologa odnosiła się bezpośrednio do popularyzowania głoszonych przez niego idei, zarówno w biologii, jak i filozofii. Poszczególne zagadnienia z nim związane poruszałem w publikowanych artykułach badawczych, na konferencjach naukowych i w wygłaszanych referatach.

W ramach prowadzonych wykładów, poprzez które propagowałem i rozpowszechniałem idee filozoficzne, prowadziłem zajęcia z filozofii w Miejskim Domu Kultury w Łańcucie. Głównym celem, jaki sobie postawiłem, było rozwijanie u słuchaczy intelektualnych zainteresowań oraz stymulowanie refleksji nad fundamentalnymi pytaniami dotyczącymi życia i wartości. W trakcie zajęć poruszałem szeroki zakres tematyczny: poczynając od zagadnień związanych z etyką i moralnością po kwestie z pogranicza biologii i filozofii itd. Starałem się angażować uczestników poprzez interaktywne metody pracy, takie

jak: dyskusje grupowe, analiza tekstów filozoficznych czy wspólne rozważanie przypadków praktycznych. Efekty mojej działalności były wyraźnie dostrzegalne w postaci rosnącego zainteresowania filozofią wśród uczestników, co dalej przekładałem na pewną formę budowania wspólnoty intelektualnej na Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Łańcucie.

Prowadzone szkolenia instruktarzowe Open Journal Systems, iThenticate

Podnoszenie jakości czasopism jest współczesnym wyzwaniem nauki, na które składa się szereg czynności organizacyjnych związanych nie tylko z selekcją jakościową przyjmowanych tekstów naukowych, opierającą się na ich złożonej weryfikacji, lecz także z przygotowaniem i organizacją nowoczesnej struktury ich przetwarzania. Obecnie jednym z najnowszych rozwiązań jest platforma **Open Journal Systems**, w ramach której zintegrowane jest synchroniczne przetwarzanie przyjmowanych tekstów od momentu ich zgłoszenia do ich publikacji. Zdobyte kwalifikacje w tym zakresie pozwoliły mi zarówno na wspieranie redaktorów naczelnych w działaniach z zakresu przetwarzania poszczególnych tekstów, jak i na organizowanie oraz prowadzenie specjalistycznych szkoleń dla redakcji wdrażających nowoczesne rozwiązania z zakresu obsługi redakcyjnej. Były to głównie szkolenia dotyczące zasad funkcjonowania platformy **Open Journal Systems** oraz wyjaśniające i propagujące środowisku naukowemu efektywność stosowania programu antyplagiatowego **iThenticate**.

7. Oprócz kwestii wymienionych w pkt 1-6 wnioskodawca może podać inne informacje, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej

Przygotowałem dwa granty naukowe, które nie zakwalifikowały się do finansowania. Brałem czynny udział w szkoleniach organizowanych przez NCN.

1. Metodologiczny aspekt „czynników” morfogenetycznych w toku integracji i regeneracji organicznej (Opus 2017, ID 396531).
2. Historyczno-filozoficzna rekonstrukcja korespondencji naukowej prowadzonej pomiędzy uczonymi skupionymi wokół szkoły „Entwicklungsmechanik” (Miniatura-7 2023, 594300). Wniosek uzyskał 68 pkt.

Brałem udział w projekcie, który otrzymał finansowanie „Wsparcie dla czasopism naukowych” w ramach rozwoju czasopisma „Zeszyty Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II”. Pełniłem rolę redaktora wniosku, koordynatora zespołu

odpowiedzialnego za rozliczenie środków finansowych oraz przygotowanie raportu końcowego.

Otrzymane nagrody (Folder nr 7):

1. Indywidualna nagroda IV stopnia Rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II za pracę zawodową znacznie wykraczającą poza zakres zwykłych obowiązków (2019 r.).
2. Zespołowa nagroda II stopnia za pracę zawodową znacznie wykraczającą poza zakres zwykłych obowiązków służbowych (2021 r.).